

Οι επιπτώσεις των Ξ.Α.Ε. στα Συμβαλλόμενα Μέρη

Της Δόκτορος Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

Γενικά

- Οι ΞΑΕ επηρεάζουν σημαντικά την αποδέκτρια χώρα από πολλές απόψεις και άμεσα και έμμεσα.
- Τα αποτελέσματα μπορούν να είναι είτε θετικά είτε αρνητικά, ανάλογα με τον τρόπο που αντιμετωπίζονται από την τοπική κυβέρνηση και τον εκάστοτε οικονομικό κλάδο.
- Τα διαφορετικά χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων επίσης παίζουν σημαντικό ρόλο, γιατί πολλές φορές έχουν σημαντική επιρροή και στην ουσία καθορίζουν τις επιπτώσεις στην αποδέκτρια χώρα.

Άμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Μακροοικονομικά αποτελέσματα (αυξάνουν το συνολικό εισόδημα/αμοιβές)
- Κέρδη από το εισόδημα της φορολογίας των ΞΑΕ
- Υψηλότερος ανταγωνισμός για την τοπική (και όχι μόνον) παραγωγή
- Χαμηλότερες τιμές προϊόντων
- Σημαντική οικονομική ενίσχυση, αφού οι εισροές κεφαλαίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν για κάλυψη του ελλείμματος του ισοζυγίου πληρωμών ή της πληρωμής του διεθνούς χρέους

Άμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Οι ΞΑΕ έχουν επίδραση στο συνολικό ακαθάριστο προϊόν της χώρας, δεδομένου ότι η παραγωγή αυξάνεται
- Σε επίπεδο επιχειρήσεων, ταυτόχρονα, βελτιώνεται το επίπεδο παραγωγικότητας
- Πολλές φορές, εάν εισάγουν περισσότερα απ' ότι οι εκροές τους, έχουν αρνητική επίδραση στο εμπορικό ισοζύγιο (πολλές φορές συμβαίνει...). Εντούτοις, η επίδραση στο ισοζύγιο μπορεί να είναι θετική εάν η ΞΑΕ είναι επιχείρηση, που αναζητά να καθιερώσει εξαγωγική βάση
- Η μεταφορά τεχνολογίας/τεχνογνωσίας οδηγεί σε βελτίωση της αποδοτικότητας των εγχώριων εταιρειών (αύξηση παραγωγικότητας, αύξηση κέρδους, μείωση κόστους)

Άμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Συνήθως οι ΞΑΕ προσφέρουν στη χώρα ν.θ.ε.
- Είναι όμως δυνατόν να έχουν αρνητική επίδραση στην απασχόληση, αν επενδύουν σε επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαιουχικού εξοπλισμού ή αν η επιχείρηση εξαγοράσει πρώην κρατική εταιρεία και προβεί σε μείωση εργατικού δυναμικού, για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Γενικά

- Τα αποτελέσματα των ΞΑΕ μπορούν να φανούν άμεσα ή να είναι διαφορετικά από τα μακροπρόθεσμα, ανάλογα με τις συνθήκες (πχ. Η ανεργία μπορεί να αυξηθεί βραχυχρόνια, λόγω ανταγωνιστικών πιέσεων και εξυγίανσης επιχειρήσεων, αλλά να μειώνεται μακροπρόθεσμα, εάν επεκταθεί η παραγωγή της επιχείρησης).

Έμμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Η μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας να μην μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της αποδοτικότητας των εγχώριων εταιρειών, αλλά μερικές φορές οι χώρες ή ο κλάδος δεν μπορούν να απορροφήσουν την τεχνολογία που τους παρέχεται ή να την αναπτύξουν τοπικά / φθάνουμε σε καταστάσεις εξάρτησης
- Επίσης θα πρέπει να ενδιαφέρονται και οι εγχώριε επιχειρήσεις για τη νέα τεχνολογία

Έμμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Τα διοικητικά στελέχη αναπτύσσονται αποτελεσματικά, αφού τους παρέχεται κατάρτιση υψηλού επιπέδου
- Βελτιώνονται και τα στελέχη των τοπικών εταιρειών (μέσα από συγχωνεύσεις, εξαγορές, προσλήψεις κλπ.)
- Τα διοικητικά σχήματα (δομή, οργάνωση, εταιρική κουλτούρα, ιεραρχικά επίπεδα κλπ.) μπορούν να αποτελέσουν πρότυπα για τις εγχώριες εταιρείες

Έμμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Παρατηρείται έντονος και σκληρός ανταγωνισμός, ο οποίος στην ουσία βελτιώνει γενικότερα την αποδοτικότητα των επιχειρήσεων, αφού οι τοπικές εταιρείες αναγκάζονται να ακολουθήσουν τις πρακτικές των πολυεθνικών, είναι δυνατόν όμως οι μικρές και αδύνατες τοπικές εταιρείες να μην μπορέσουν να ακολουθήσουν και να διατηρηθούν στην αγορά
- Σημαντικό ρόλο σ' αυτό παίζει η κυβερνητική πολιτική

Έμμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Αναπτύσσονται σχετικές βιομηχανίες ή/και υπηρεσίες, που παρέχουν σχετικές υπηρεσίες στις πολυεθνικές
- Ιδιαίτερα ωφελούνται ο ασφαλιστικός και τραπεζικός κλάδος
- Τα αποτελέσματα των ΞΑΕ είναι εντονότερα στο θέμα αυτό σε μικρές αγορές ή/και αναπτυσσόμενες οικονομίες
- Οι πολυεθνικές φαίνεται να επηρεάζουν θετικά τις μεγάλες τοπικές εταιρείες αλλά αρνητικά τις μικρότερες ή αυτές που έχουν μεγαλύτερη τεχνολογική καθυστέρηση

Έμμεσα κέρδη/ ζημιές για τη Χώρα Υποδοχής

- Οι κυβερνήσεις πρέπει να είναι προσεκτικές στην προσέλκυση επενδύσεων (κίνητρα κλπ.) και να μελετούν προσεκτικά τις πιθανές επιπτώσεις στην τοπική βιομηχανία
- Η χώρα πρέπει να προσελκύει ΞΑΕ σε τομείς, όπου η τοπική βιομηχανία είναι ήδη ανταγωνιστική και όπου τα συγκεκριμένα πλεονεκτήματα των ΞΑΕ δεν υπονομεύουν τις τοπικές εταιρείες
- Οι κυβερνήσεις πρέπει να είναι πολύ προσεκτικές για να μην αναπτύξουν οικονομία συνολικά εξαρτημένη από τις ξένες επιχειρήσεις

Ο αντίκτυπος των ΞΑΕ στη χώρα προέλευσης της πολυεθνικής

- Μείωση ΑΕΠ
- Μείωση παραγωγής
- Αύξηση ανεργίας
- Μειωμένα έσοδα στα ασφαλιστικά ταμεία
- Επαναπατρισμός κερδών από τις πολυεθνικές
- Νέες επενδύσεις στη χώρα προέλευσης από τα κέρδη που δημιουργήθηκαν στη χώρα υποδοχής
- Εξωστρέφεια πολυεθνικών με άμεσα αποτελέσματα στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Απόκτηση πιθανής τεχνογνωσίας από πλευράς πολυεθνικής λόγω της ανάπτυξής της στο εξωτερικό, που μπορεί να μεταφερθεί και στην ενδοχώρα και να διαχυθεί σε όλον τον επιχειρηματικό κόσμο
- Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της ενδοχώρας.